

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

LIČNA ZAŠTITNA OPREMA

ZAŠTITA ZDRAVSTVENIH RADNIKA
I SARADNIKA OD EBOLE

29. juli 2019.

- Samo postojanje lične zaštitne opreme nije dovoljno za sprečavanje infekcije zdravstvenih radnika i saradnika virusom ebole.
- Lična zaštitna oprema može biti izvor infekcije kod nepravilne upotrebe.
- Od ključnog značaja je **PRAVILNA UPOTREBA LIČNE ZAŠTITNE OPREME (LZO)**, odnosno uvežbanost i kompetentnost pri njenom stavljanju i skidanju.

Postupci pri stavljanju lične zaštitne opreme (LZO)

- 1. Urediti prostor za oblačenje LZO ispred sobe za izolaciju.**
- 2. Uvek staviti LZO pri kontaktu sa osobom sa sumnjom na ebola virusno oboljenje (EVO), ili potvrđenim slučajem EVO.**
- 3. Stavljanje i skidanje LZO treba UVEK obavljati u prisustvu druge, za tu proceduru uvežbane osobe.**
- 4. Staviti LZO pre ulaska u sobu za izolaciju (u prostoru za oblačenje).**

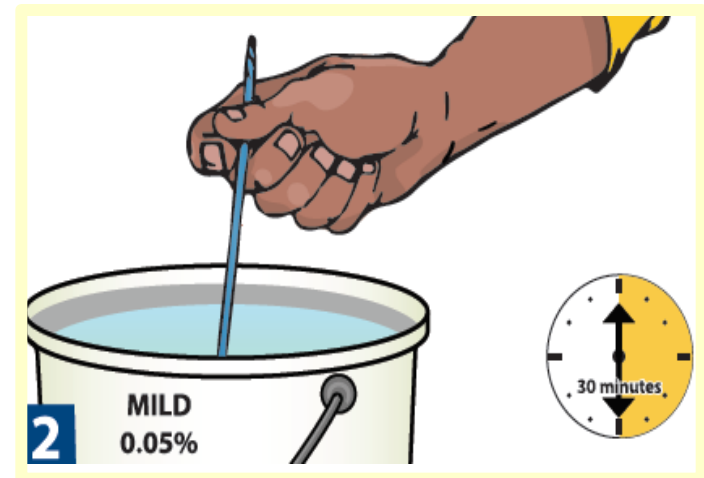
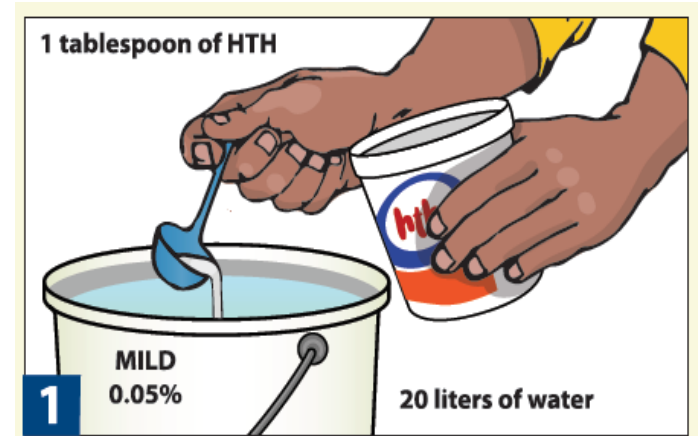
Potrebna lična zaštitna oprema

- Dva para rukavica
- Sredstvo za higijenu ruku (60-95% etanol ili isopropanol)
- Nepromočiv zaštitni kombinezon
- Nepromočiva kecelja
- Zaštita za oči (naočare ili štitnik za lice-vizir)
- Partikularna maska (FFP2, ili FFP3, ili N95 respirator)
- Zaštitna obuća (čizme, gumene kaljače)
- Ubrusi za dezinfekciju kvake
- Nepromočiva prostirka za pod na mestu presvlačenja
- Sveže pripremljen rastvor hlora

Pocedura pripreme svežeg rastvora hlora za higijenu ruku

- U 20 litara vode dodati jednu kašiku 5% rastvora hlora. Svež rastvor praviti svakog dana.
- Sačekati 30 minuta da rastvor postane aktivan.

STAVLJANJE LIČNE ZAŠTITNE OPREME

Nadgledanje stavljanja LZO

- Stavljanje LZO obavljati UVEK u prisustvu druge, za tu proceduru uvežbane osobe, koja vizuelno potvrđuje da je sva LZO upotrebljiva i da je uspešno stavljena.
- Sve postupke stavljanja LZO upisuje osoba koja nadgleda unosi u pripremljenu listu.
- Delovi odeće, koža ili dlake zdravstvenog radnika koji stavlja LZO ne treba da budu vidljive na kraju procesa oblačenja.

1. Priprema za stavljanje LZO

- Obući pamučnu, laganu radnu uniformu;
- Skinuti sat i sav nakit (uključujući burmu i minđuše);
- Odložiti mobilni telefon;
- Dugu kosu vezati.

2. Oblačenje nepromočivog zaštitnog kombinezona

- Navući nogavice kombinezona;
- Zatvoriti rajsfešlus (šnur) do struka.

3. Obuvanje zaštitne obuće

- Obuti zaštitnu obuću (čizme, gumene kaljače);
- Navući nogavice kombinezona preko zaštitne obuće.

4. Higijena ruku

- Obaviti higijenu ruku sredstvom na bazi alkohola (prema nacionalnim preporukama za higijenu ruku).

5. Stavljanje prvih (unutrašnjih) rukavica

- Staviti prvi-unutrašnji par rukavica (hirurških), odgovarajuće veličine.

6. Nastavak oblačenja nepromočivog zaštitnog kombinezona

- Navući rukave kombinezona;
- Zatvoriti šnur do kraja.

7. Stavljanje partikularne maske

- Pravilno staviti partikularnu masku

(prema preporukama: gornja traka maske – preko temena; donja – ispod ušiju);

- Ojačani deo maske oblikovati prema nosu.

8. Uraditi test prianjanja partikularne maske

- Uraditi pozitivni i negativni test prianjanja partikularne maske (prema preporukama).

Pozitivni test prianjanja:

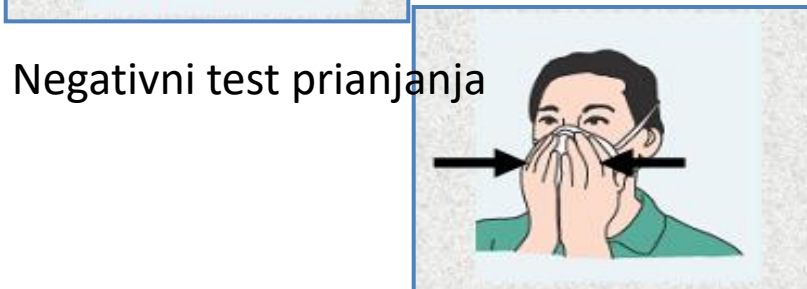
Izdahnite jako. Pozitivan pritisak unutar partikularne maske = vazduh ne izlazi sa strane. Ako osetite da vazduh izlazi sa strane, podesite položaj maske i/ili bolje namestite trake.

Negativni test prianjanja:

Udahnite duboko. Ako vazduh ne ulazi sa strane, negativan pritisak će partikularnu masku privući uz lice.

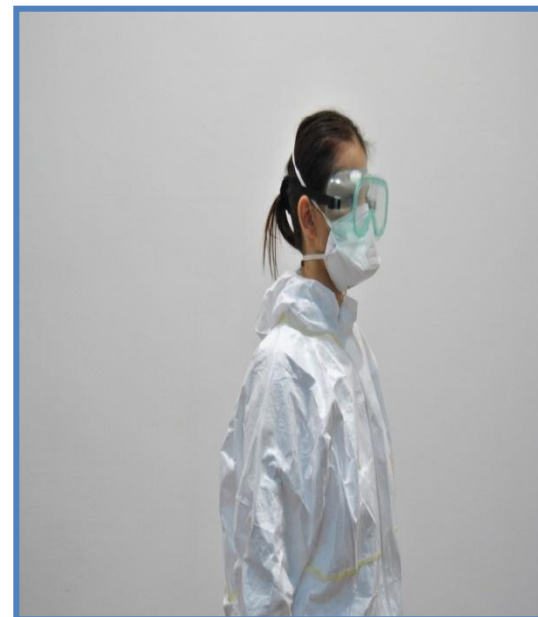
Pozitivni test prianjanja

Negativni test prianjanja

9. Stavljanje zaštitnih naočara ili vizira

- Staviti zaštitne naočare koje štite od prskanja krvi/telesnih tečnosti i sa strane
- ili štitnik za lice-vizir

10. Stavljanje kapuljače zaštitnog kombinezona

- Navući kapuljaču kombinezona;
- Zašnirati do kraja i fiksirati kraj šnira.

11. Stavljanje drugih (spoljašnjih) rukavica

- Staviti drugi (spoljašnji) par zaštitnih rukavica odgovarajuće veličine;
- Navući rukavice preko rukava kombinezona.

Osoblje koje obavlja higijenu prostora, obavlja manipulacije većom, nosi bolesnika i sl. obavezno koristi čvrste, dugačke zaštitne rukavice (gumene).

12. Stavljanje nepromočive kecelje

- Ako je moguć kontak sa većom količinom krvi, povraćenog sadržaja, fecesa i drugih telesnih tečnosti, obavezno staviti i zaštitnu kecelju.

13. Nadgledanje stavljanja LZO

- Stavljanje LZO UVEK obavljati u prisustvu druge, za tu proceduru uveštane osobe, koja sve postupke upisuje u pripremljenu listu.

14. Promena LZO u sobi za izolaciju

- LZO se ne sme prilagođavati i pomerati tokom nege inficiranog pacijenta u sobi za izolaciju.
- U slučaju kontaminacije LZO usled prskanja telesnih tečnosti, potrebno je da zdravstveni radnik **odmah napusti sobu** za izolaciju i pažljivo i bez panike pristupi proceduri skidanja LZO pod nadzorom.
- Izuzetak je vidljiva kontaminacija spoljašnjih rukavica, koje u tom slučaju treba zameniti, pa nastaviti sa negom inficiranog pacijenta.

SKIDANJE LIČNE ZAŠTITNE OPREME

1. Higijena ruku sa spoljašnjim rukavicama

- Izvesti higijenu ruku sa spoljašnjim rukavicama nakon završetka brige o obolelom, a pre napuštanja sobe za izolaciju sveže pripremljenim rastvorom hlora
- Ili maramicama nakvašenim sveže pripremljenim rastvorom hlora

2. Otvaranje/zatvaranje vrata sobe za izolaciju pri izlasku

- Drugim papirnim ubrusom/maramicama nakvašenim sveže pripremljenim rastvorom hlora (1000 ppm) obuhvatiti kvaku pri otvaranju (jednim) i zatvaranju (drugim ubrusom) vrata tokom izlaska iz sobe za izolaciju.

3. Dezinfekcija spoljašnjih rukavica sredstvom na bazi alkohola

- Pre započinjana procedure skidanja LZO obavezno dezinfikovati spoljne rukavice sredstvom na bazi alkohola

4. Započinjanje procedure skidanja LZO

- Skidanje LZO treba UVEK obavljati u prisustvu druge, za tu proceduru uvežbane osobe;
- Tokom procedure skidanja, osoba koja se skida obavezno stoji na nepromočivoj prostirci za pod.

5. Skidanje zaštitne kecelje

- Obaviti dezinfekciju ruku na kojima je drugi (spoljašnji) par rukavica
- Pažljivo skinuti kecelju tako da spoljašnja, kontaminirana strana, ostane unutra.
- Ukoliko je kecelja za jednokratnu upotrebu, skidanje kecelja obaviti kidanjem trake oko glave i struka. Zatim kecelju odložiti u žutu kesu za infektivni otpad.
- Ukoliko je kecelja za višekratnu upotrebu, odlaže se za reprocesovanje (u crnu kesu, obeleženu znakom za infektivni otpad).

6. Pregledanje LZO posle skidanja kecelje

- Posle skidanja kecelje, pažljivo pogledati LZO da nije kontaminirana ili oštećena.
- Ukoliko je kontaminirana očistiti je i dezinfikovati.

7. Dezinfekcija spoljašnjih rukavica sredstvom na bazi alkohola

- Pre započinjana procedure skidanja spoljašnjeg para rukavica obavezno ih prvo dezinfikovati sredstvom na bazi alkohola

8. Skidanje spoljašnjih zaštitnih rukavica

- Pravilno skinuti spoljašnje rukavice i odložiti ih u žutu kesu za infektivni otpad.
- Ukoliko su rukavice gumene, za višekratnu upotrebu, odložiti ih za reprocesovanje (u crnu kesu, obeleženu znakom za infektivni otpad).
- Obaviti higijenu ruku na kojima je unutrašnji par rukavica.

9. Dezinfekcija unutrašnjih rukavica sredstvom na bazi alkohola

- Pre nastavljanja procedure napraviti pažljivo pogledati ima li oštećenja na preostalim, unutrašnjim rukavicama i obavezno ih dezinfikovati sredstvom na bazi alkohola

10. Skidanje zaštitnog kombinezona

- Kombinezon polako i pažljivo skidati od kapuljače do nogavica, uvijanjem tako da unutrašnja, čista strana ostane spolja.
- Partikularna maska, naočare ili vizir su i dalje na licu

11. Dezinfekcija unutrašnjih rukavica sredstvom na bazi alkohola

- Pre nastavljanja procedure obavezno dezinfikovati unutrašnje rukavice sredstvom na bazi alkohola

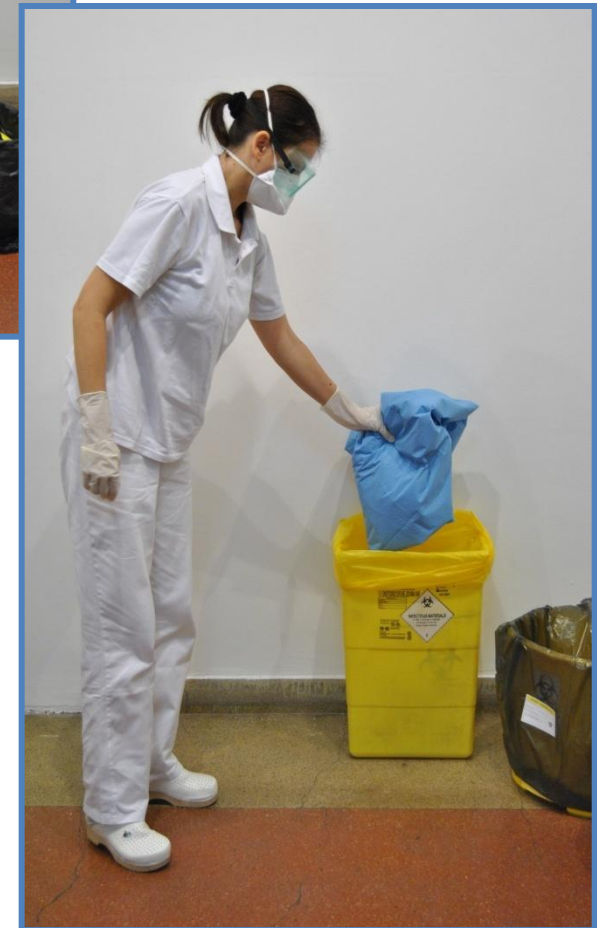
12. Izuvanje zaštitne obuće

- Izuzeti zaštitnu obuću i obuti radnu obuću koja se nalazi izvan nepromoćive prostirka za pod;
- Odložiti zaštitnu obuću za reprocesovanje (u crnu kesu, obeleženu znakom za infektivni otpad).

13. Raspremanje prostora za presvlačenja

- Saviti nepromočivu prostirku za pod zajedno sa kombinezonom, tako da donja, čista strana ostane spolja;
- Odložiti prostirku u žutu kesu za infektivni otpad.
- Obaviti dezinfekciju ruku na kojima je unutrašnji par rukavica.

14. Dezinfekcija unutrašnjih rukavica sredstvom na bazi alkohola

- Pre nastavljanja procedure obavezno dezinfikovati unutrašnje rukavice sredstvom na bazi alkohola

15. Skidanje naočara ili vizira

- Skinuti vizir ili zaštitne naočare

- Pre nastavljanja procedure obavezno dezinfikovati unutrašnje rukavice sredstvom na bazi alkohola

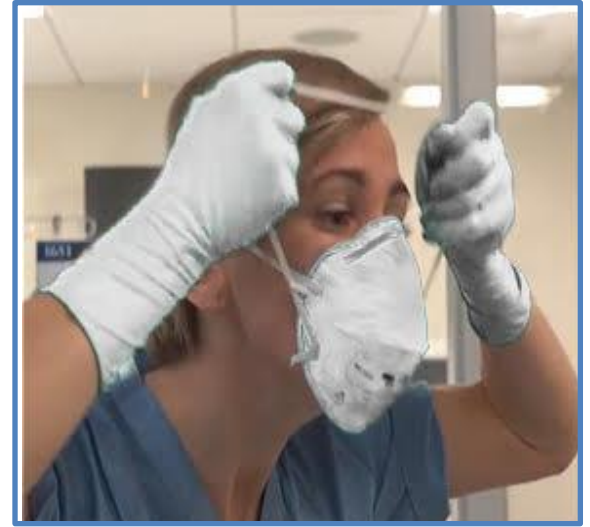
16. Skidanje partikularne maske

- Skinuti partikularnu masku pravilni postupkom

16a. Skidanje partikularne maske

- Ne dodirivati spoljašnju stranu maske;
- Koristeći obe ruke, uhvatiti donju traku i prebaciti je napred preko glave;
- Skinuti masku prebacivanjem gornje trake preko glave;
- Odložiti masku u žutu kesu za infektivni otpad.

17. Dezinfekcija unutrašnjih rukavica sredstvom na bazi alkohola

- Pre nastavljanja procedure obavezno dezinfikovati unutrašnje rukavice sredstvom na bazi alkohola

18. Skidanje unutrašnjih rukavica

- Pravilno skinuti unutrašnje (hirurške) rukavice i odložiti ih u žutu kesu za infektivni otpad.

18 a. Kako pravilno ukloniti rukavice?

<p>1</p> <p><u>Uхватiti spolnu ivicu rukavice blizu ručnog zgloba. Skinuti je sa ruke, okrećući unutrašnju stranu spolja, tako da spoljašnja površina ostane unutra.</u></p>	<p>2</p> <p><u>Držati skinutu rukavicu u šaci sa rukavicom. Prste šake bez rukavice uvući između rukavice, i zgloba šake. Skinuti drugu rukavicu, okrećući unutrašnju stranu spolja, tako da bude navučena preko već skinute rukavice.</u></p>	<p>3</p> <p><u>Odložiti skinute rukavice u kesu/kantu za infektivni otpad</u></p>
--	---	---

19. Higijena ruku

- Obaviti konačnu higijenu ruku sredstvom na bazi alkohola (prema nacionalnim preporukama za higijenu ruku).

19a. Pravilna higijena ruku sa i bez rukavica

ПРАЊЕ РУКУ ВОДОМ И САПУНОМ ЧИСТЕ РУКЕ – БЕЗБЕДНЕ РУКЕ ПРЕВЕНЦИЈА БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА

1 Наквасити руке водом

3 Трљати дланове један о други

5 Испрелићући прсте, трљати дланове један о други

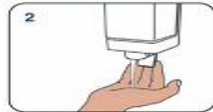
7 Шаком обухватити палац друге руке и трљати га кружним покретима

9 Испрати руке водом

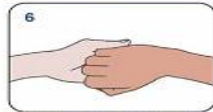
...и њима заговорити славину...

2 Узети довољну количину течног сапуна да покрије све површине дланова

4 Испрелићући прсте, трљати длан једне шаке о надлактицу друге

6 Прсте спојити у пределу јagodица, савити их и трљати дорзалном страном прстију о длан друге шаке

8 Прсте скупити на длан друге шаке и трљати кружним покретима

10 Осушити руке пазирним убрисом...

Време 40-60 секунди

...и ваше руке су чисте, а нега пацијента безбедна

ХИГИЈЕНА РУКУ СРЕДСТВОМ НА БАЗИ АЛКОХОЛА

ЧИСТЕ РУКЕ – БЕЗБЕДНЕ РУКЕ
ПРЕВЕНЦИЈА БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА

1а Ставити довољно средства на руке да покрије све површине шака

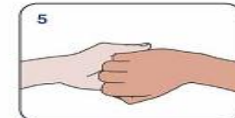
2 Трљати дланове један о други

3 Испрелићући прсте, трљати длан једне шаке о надлактицу друге

4 Испрелићући прсте, трљати дланове један о други

5 Прсте спојити у пределу јagodица, савити их и трљати дорзалном страном прстију о длан друге шаке

6 Шаком обухватити палац друге руке и трљати га кружним покретима

7 Прсте скупити на длан друге шаке и трљати кружним покретима

Време 20-30 секунди

ОСУШЕНЕ, ваше руке су безбедне за негу пацијента

20. Nadgledanje skidanja LZO

- Skidanje LZO obavljati UVEK u prisustvu druge, za tu proceduru uvežbane osobe, koja sve postupke upisuje u pripremljenu listu.
- U slučaju učinjenih propusta prilikom skidanja LZO, o tome se obaveštaju nadležni.

21. Preporučeni postupci nakon napuštanja prostora za oblačenje

- Istuširati se;
- Propratiti vitalne znake (puls, krvni pritisak, broj respiracija, itd.);
- Obaviti rehidraciju (vodom, a po potrebi i elektrolitima).

- Samo postojanje lične zaštitne opreme nije dovoljno za sprečavanje infekcije zdravstvenih radnika i saradnika virusom ebole.
- Lična zaštitna oprema može biti izvor infekcije kod nepravilne upotrebe.
- Od ključnog značaja je **PRAVILNA UPOTREBA LIČNE ZAŠTITNE OPREME**, odnosno uvežbanost kompetentnost pri njenom oblačenju i skidanju.